

**МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ ГЕРМАНСЬКИХ МОВ
ТА ОСОБЛИВОСТІ ЇХ ПЕРЕКЛАДУ****METHODS OF TEACHING GERMANIC LANGUAGES
AND FEATURES OF THEIR TRANSLATION****Приймак Л.Б.,***orcid.org/0000-0003-1683-271X кандидат філологічних наук, доцент,
доцент кафедри іноземних мов і країнознавства
Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника***Кабаченко І.Л.,***orcid.org/0000-0003-3906-7125
доцент кафедри перекладу**Національного технічного університету «Дніпровська політехніка»***Боднар О.М.,***кандидат філологічних наук,
доцент кафедри німецької філології
Державного вищого навчального закладу «Ужгородський національний університет»*

Статтю присвячено дослідженню інтерактивних методів викладання германських мов та особливостям їх перекладу. Мета статті полягає у виявленні ефективних способів розвитку мовної та мовленнєвої, а також перекладацької компетенцій у навчанні германських мов, зокрема англійської та німецької, українських студентів-філологів. До розв'язання завдань розвідки залучено загальнонаукові методи, що включають описовий метод, спостереження, узагальнення, систематизації, словникових дефініцій та інтерпретації. Аналіз проведеного дослідження уможливив висновок, що навчання германським мовам вимагає впровадження інтерактивних форм навчання з метою підвищення ефективності навчального процесу. У статті розглянуто такі інтерактивні методи навчання як обговорення у групах, тренінги, дискусія, метод «мозкового штурму», проблемне навчання, тематичні презентації, метод екскурсійної діяльності та запропоновано методи навчання міжмовним омонімам. Важливим є те, що у статті надаються покрокові інструкції до використання кожного методу та описані очікувані результати від його застосування. Кожен метод спрямований на розвиток не лише мовної, а й мовленнєвої компетенції, а також готує студентів до професійної діяльності. У результаті комплексного аналізу розроблено загальну методологію навчання германських мов та умотивовано доцільність застосування розглянутих методів. На основі комплексного аналізу доведено, що впровадження зазначених методів навчання германських мов створює на занятті атмосферу вільного спілкування, що характеризується співпрацею між учасниками освітнього процесу, рівністю аргументів, накопиченням загальних знань, справедливою оцінкою та взаємоконтролем. Доведено, що використання інтерактивних технологій дозволяє залучити до навчального процесу усіх студентів, незалежно від рівня володіння мовою.

Ключові слова: германські мови, інтерактивний метод навчання, інтерференція, міжмовні омоніми, мовленнєва компетенція, переклад.

The article is devoted to the study of interactive methods of teaching German languages and the peculiarities of their translation. The aim of the article is to identify effective ways to develop language and speech, as well as translation competencies in the teaching of Germanic languages, including English and German, Ukrainian students of philology. General scientific methods are involved in solving intelligence tasks, including descriptive method, observation, generalization, systematization, vocabulary definitions and interpretation. The analysis of the study allowed us to conclude that teaching German requires the introduction of interactive forms of learning in order to increase the efficiency of the educational process. The article considers such interactive teaching methods as group discussions, trainings, discussion, brainstorming method, problem-based learning, thematic presentations, excursion method and methods of teaching interlingual homonyms. It is important that the article provides step-by-step instructions for using each method and describes the expected results from its application. Each method is aimed at developing not only language but also speech competence, and also prepares students for professional activities. As a result of the complex analysis the general methodology of teaching German languages is developed and expediency of application of the considered methods is motivated. Based on a comprehensive analysis, it is proved that the introduction of these methods of teaching German creates an atmosphere of free communication, characterized by cooperation between participants in the educational process, equality of arguments, accumulation of common knowledge, fair assessment and mutual control. It is proved that the use of interactive technologies allows to involve all students in the educational process, regardless of the level of language proficiency.

Key words: Germanic languages, interactive teaching method, interference, interlingual homonyms, speech competence, translation

Постановка проблеми. В останні роки в освіті відбуваються значні зміни, які охоплюють майже всі сторони навчального процесу. Все частіше порушується питання про застосування сучасних методичних технологій у навчанні іноземних мов. З'являються нові способи і форми навчання, які, своєю чергою, представляють не лише різні засоби обміну та передачі інформації, з допомогою яких здійснюється навчальний процес, а й одну велику систему методів навчання, спрямованих на розвиток комунікативних знань студентів, поліпшення навичок мовлення. Пошук нових методичних технологій пов'язаний із підвищенням у студентів мотивації до вивчення іноземної мови. Досвід роботи показує, що використання різних, сучасних, свіжих джерел та засобів викликає у студентів інтерес, підвищує їхню мотивацію до вивчення мови.

Застосування сучасних технологій у процесі навчання іноземних мов дозволяє відтворювати навчальні ситуації, допомагає доповнювати традиційні методи навчання, сприяє формуванню основних навичок іншомовного спілкування від усвідомлення можливості висловлювати думку іншою мовою до самостійного вирішення комунікативних завдань [1], підвищує бажання, інтерес студентів по-новому поглянути на дисципліни, що вивчаються, розкриваючи, таким чином, свої творчі та інтелектуальні можливості, таланти.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Теоретичне та практичне обґрунтування впровадження новітніх методів у процесі підготовки студентів ЗВО знайшло своє відображення у дослідженнях вітчизняних та закордонних науковців таких як: Н. Ю. Бутенко, Ф. Кортеген, Г. Петцгольд, К. Янг, які розглядали навчання іноземній мові у ЗВО; С. Борнс, С. М. Ковальової, які вивчали різноманітні підходи до класифікації методів навчання; І. Р. Романова, Ю. П. Сурміна, які досліджували методи навчання у перспективі використання у навчанні майбутніх правознавців англійської мови.

Виклад основного матеріалу. Впровадження інтерактивних форм навчання є одним із найважливіших напрямів покращення сучасної підготовки здобувачів вищої освіти. Для викладача нового часу недостатньо бути компетентним у своїй галузі знань, тому в освітньому процесі необхідно використовувати методичні інновації, які пов'язані із застосуванням інтерактивних методів навчання. Інтерактивне навчання засноване на прямій взаємодії студентів зі своїм досвідом та досвідом своїх одногрупників. Мета інтерактивного навчання – підвищення ефективності

навчального процесу, в якому всі студенти досягають високих результатів.

Розглянемо цю проблему на прикладі навчання студентів іноземних мов, зокрема, германських.

Інтерактивне навчання передбачає занурення студентів у реальне середовище ділового співробітництва для вирішення проблем з метою розвитку необхідних якостей майбутнього спеціаліста [2]. Всі учасники освітнього процесу взаємодіють один з одним, обмінюються інформацією, спільно вирішують проблеми та моделюють ситуацію.

Використання інтерактивних форм навчання у роботі зі студентами має низку переваг, а саме: залучення студентів до процесу навчання як активних учасників; підвищення мотивації здобувачів вищої освіти до вивчення предмета; освоєння сучасних технічних засобів навчання; формування та розвиток навичок самостійної роботи з пошуку інформації та продуктивного використання отриманих знань на практиці.

Слід зазначити, що освітній процес зі студентами, заснований на використанні інтерактивних технологій, має на меті залучити всіх, хто включений у навчальний процес, незалежно від рівня підготовки з мови. Спільна діяльність означає, що учасники обмінюються інформацією та ідеями. На такому занятті створюється атмосфера вільного спілкування, що характеризується співпрацею між учасниками освітнього процесу, рівністю аргументів, накопиченням загальних знань, справедливою оцінкою та взаємоконтролем.

Розглянемо низку інтерактивних методів навчання, впровадження яких допоможе досягти мети – підвищення ефективності освітнього процесу.

Метод **обговорення у групах** проводиться, як правило, на конкретну тему та націлений на знаходження правильного рішення та досягнення кращого порозуміння [1]. Групові дискусії сприяють кращому засвоєнню матеріалу, що вивчається.

На першому етапі групового обговорення студентам дається завдання на певний час, протягом якого вони мають підготувати обґрунтовану, докладну відповідь. Викладач може встановити конкретні правила проведення групових дискусій (запровадження алгоритму виявлення єдиної думки, призначення лідера реалізації керування груповим обговоренням).

На другому етапі такі обговорення з викладачем призводять до групових рішень. Різновидом групового обговорення є «Круглий стіл», метою якого є обмін інформацією про проблеми та власне розуміння цього питання з метою ознайомлення з досвідом та досягненнями у цій галузі.

Тренінг – це форма інтерактивного навчання, метою якої є розвиток навичок міжособистісного спілкування та професійної поведінки у спілкуванні [3]. Перевага тренінгу полягає в тому, що всі учасники активно залучені до процесу навчання.

Вимоги до проведення тренінгу: оптимальна кількість учасників – 15-20 осіб за кількістю учасників в аудиторії, що сприяє активній співпраці його членів; ознайомлення учасників із цілями цього заняття ще на початку тренінгу; проведення на першому занятті тренінгу-вправи «знайомство» та прийняття «угоди», тобто правил роботи групи; створення дружньої атмосфери довіри та підтримування її протягом усього навчання; залучення всіх учасників до активної роботи під час тренінгу; повага почуттів та думки кожного учасника; технічне забезпечення навчального процесу; ефективне поєднання теорії та інтерактивних вправ; обов'язкове підбиття підсумків навчання після завершення тренінгу. Викладач, який проводить тренінг, повинен володіти психолого-педагогічними знаннями та вміннями вміло використовувати їх у процесі навчання, знати методи отримання інформації, збирати та представляти її учасникам, впливати на їхню поведінку та їхні стосунки.

У процесі **дискусії** учасники повинні обговорювати проблеми публічно чи вільно обмінюватися знаннями, думками, ідеями щодо спірних питань [2] різних точок зору та позицій. Дискусія – це особистісно-орієнтоване навчання. Воно характеризується активною взаємодією студентів одного з одним та інтенсивним, особистісно-спрямованим навчанням з боку викладача. Перевага дискусії в тому, що вона показує, наскільки добре група розуміється на певній проблемі.

Будь-яке обговорення, як правило, відбувається у три етапи: постановка проблеми; розв'язання цієї проблеми; підведення підсумків [4].

Перший етап – це адаптація учасників один до одного, за допомогою чого можна сформулювати проблему, цілі зустрічі, регламент та правила дебатів. Другий етап передбачає виступ учасників, їх відповіді на питання, збирання якнайбільшої кількості ідей, пропозицій, придушення викладачем особистих амбіцій учасників дискусії та відхилення від обговорення тем. І третій етап – це аналіз результатів обговорення, узгодження думок та поглядів, спільне формулювання рішень та їхнє прийняття. Під час обговорення студенти можуть або доповнювати один одного або протистояти один одному.

Тип обговорення, обраний викладачем, залежно від поставленого ним завдання, може бути поєднанням різних типів дискусій (класична дискусія, експрес-дискусія, текстова дискусія,

обговорення проблеми, рольова гра).

Позитивним у дискусії є те, що обговорення протягом короткого періоду часу дає можливість викладачеві моделювати реальні проблеми, розвивати у студентів здатність слухати та ділитися з іншими учасниками своїми думками, взаємодіяти та аналізувати реальну ситуацію, відокремлювати важливе від неважливого.

Таким чином, дискусія дає можливість зрозуміти і оцінити різноманіття існуючих поглядів на будь-яку проблему, провести всебічний аналіз кожного з них, заслухавши індивідуальну думку кожного учасника дискусії на цю тему. Така форма роботи зі студентами є дуже важливою та продуктивною, оскільки в ході дискусії вони набувають комунікативних навичок, необхідних для подальшого професійного становлення.

Метод **«мозкового штурму»** досить популярний спосіб вирішення проблем шляхом стимулювання творчої активності. Відповідно до даної методики викладач пропонує групі студентів дати якнайбільше відповідей на питання [5]. «Мозковий штурм» відбувається у три етапи.

На першому етапі перед групою ставиться проблема. Учасники один за одним роблять припущення в точній та лаконічній формі, викладач записує їхні ідеї на дошці чи плакаті без жодних коментарів.

На другому етапі проходить обговорення цих ідей та обмін точками зору. На даному етапі групі потрібно знайти спосіб використати чи покращити свої ідеї.

На третьому етапі група представляє презентацію результатів роботи.

Для «Мозкового штурму» можна розділити учасників на кілька груп: генератори ідей, які формулюють різні пропозиції для вирішення проблеми; критики, які намагаються знайти негатив у запропонованих ідеях; аналітики, що пов'язують вироблені пропозиції з реальними умовами, з урахуванням критичних коментарів тощо.

У контексті **проблемного навчання** важлива не лише проблема освіти чи проблемне завдання, а й уміле викладення питань викладачем. Питання у процесі організації діяльності студентів допоможуть навчити їх відтворювати з пам'яті отриману інформацію та виконувати репродуктивні дії [6]. У результаті, це стимулюватиме творче мислення студентів, дозволяючи їм відкривати та набувати нових знань, навичок та вмінь.

Запитання можуть бути такими, наприклад, на заняттях з німецької мови: *Was ist die Idee? Worin besteht der Sinn ...? Definieren Sie den Begriff ...! Beschreiben Sie ...! Argumentieren Sie ...! Erklären*

Sie ...! Führen Sie Beispiele an! Klassifizieren Sie! Fassen Sie ... zusammen! Sind Sie mit diesem Argument einverstanden? Nennen Sie Vor- und Nachteile ...! Worin besteht der Humor? Vergleichen Sie ...!

Основні принципи роботи на інтерактивному уроці: кожен учасник має право висловити свою думку щодо кожного питання; немає місця для прямої критики особистості (можна критикувати лише саму ідею).

Тематичні презентації (презентації на запропоновані теми) – це ефективний прийом вдосконалення монологічного мовлення, що представляє великий матеріал для спілкування іноземною мовою [6-7]. За допомогою презентації студент має можливість вибудовувати свою мову логічно послідовно та складно, викладати свої думки досить повно та правильно у мовному відношенні. При організації заняття з використанням презентації навчальний матеріал представляється наочно і доступно, ніж якби це було у звичайній усній формі.

У процесі виступу студент має можливість використовувати ключові слова, схеми, таблиці, картинки, які він підготував. Це дозволяє висловлюватися послідовно, розгорнуто, впевнено та виразно. Використання мультимедіа-виступів у навчанні іноземної мови – це двосторонній процес, який сприяє розвитку комунікативної компетенції студентів. З одного боку, у студента-доповідача удосконалюються навички говоріння (монологічного мовлення). З іншого боку, аудиторія вчиться сприймати іноземну мову на слух (навички аудіювання), а також вести діалог з доповідачем на тему презентації, удосконалюючи цим навички діалогічного мовлення.

Створення тематичної презентації – це цікавий та досить трудомісткий процес. Для підготовки презентації необхідно вивчити великий обсяг інформації, щоб уникнути шаблонів та перетворити свою роботу на продукт індивідуальної творчості. Слід пам'ятати і про структуру презентації: вступ, головна частина з розвитком основних положень, логічно пов'язаних між собою, та висновок.

Успіх мультимедіа-виступів багато в чому залежить від дотримання вимог до створення презентації: інформативність, лаконічність, логічність, структурованість, наочність та грамотність [8]. Дотримання перерахованих вимог необхідне для створення якісної презентації, використання якої зробить заняття пізнавальним і ефективним.

Робота над створенням презентації включає етапи:

1. Підбір та структурування інформації на тему.

2. Вибір ілюстративного матеріалу.
3. Складання тексту та оформлення презентації.
4. Підготовка виступу на тему презентації.
5. Захист презентації, її обговорення на занятті.

Слід зазначити, що ефективним є не лише індивідуальне створення презентації, а й колективна робота, коли, крім вище згаданих переваг використання презентації, розвивається почуття відповідальності, робота в команді. Як правило, створення тематичних презентацій викликає великий інтерес у студентів, при цьому, на відміну від традиційного переказу тексту, до процесу залучаються різні за рівнем володіння іноземною мовою студенти, що безсумнівно оптимізує навчальний процес.

Тематичні презентації можуть ефективно використовуватися як оцінний засіб. Студенти отримують завдання представити виступ на усну тему у супроводі мультимедійної презентації. Вивчивши лексичний та граматичний матеріал за запропонованою темою, вони повинні самостійно скласти усні повідомлення, підібрати ілюстративний матеріал, та подати свої повідомлення перед аудиторією. При цьому найбільш успішним є такий виступ, коли сама презентація не повторює слова доповідача, а доповнює їх, створюючи цілісну та яскраву картину виступу.

Якість тематичної презентації може бути оцінена викладачем за такими критеріями:

- відповідність змісту презентації заявленій темі;
- структурованість тексту презентації;
- візуальне оформлення презентації;
- грамотність викладу;
- тайм-менеджмент;
- виступ;
- відповіді на запитання аудиторії [9].

Процес організації **екскурсійної діяльності** сприяє формуванню наступних дослідницьких умінь: висування гіпотези; визначення способу дії з урахуванням знань, здобутих у різних галузях; пошук недостатньої інформації в інформаційному полі; встановлення причинно-наслідкових зв'язків. Важливим моментом тут є те, що під час роботи над планом екскурсії студенти набувають також менеджерських умінь та навичок, а також комунікативних умінь, презентаційних вмінь.

Заняття-екскурсії мотивують студентів до аналізу умов, встановлення причинно-наслідкових зв'язків, до пошуку шляхів вирішення проблем, і, отже, виводять їх на метапредметний рівень, створюють умови для зіставлення різних предметних областей, сприяють формуванню універсальних умінь інформаційного характеру, дозволяють визначити соціальну важливість освітнього

об'єкта [10]. Позитивні емоції, які студенти переживають на подібних заняттях, сприяють формуванню умінь дослідницької діяльності.

Розробка екскурсії відбувається у кілька етапів. На першому етапі відбувається знайомство з визначною пам'яткою. У ході цього етапу студенти знайомляться з місцем/пам'яткою, накопичують первинний матеріал у вигляді фото, відео, інтерв'ю, ідей для подальшого осмислення та обробки.

Другий етап – аналітичний, під час якого студенти обговорюють ідею екскурсії у парах, або у групах, визначають ідею і концепцію самої екскурсії і розподіляють ролі та завдання серед членів групи.

Третій етап – інформаційний. На цьому етапі студенти збирають і обробляють інформацію, що бракує, працюють над структурою і текстом презентації.

Четвертий етап – презентація результатів роботи. Один із важливих етапів здійснення проекту – проведення екскурсії. Він завершує, підбиває підсумки всієї проведеної підготовчої роботи і важливий як для студентів, так і для викладача.

П'ятий етап – контроль. Під час презентації своїх проектів студенти оцінюють свою роботу, порівнюють результати своєї роботи з результатами учасників інших груп, роблять спроби оцінити роботу своїх однолітків, дають один одному рекомендації про те, що потребує доопрацювання або що можна було змінити у наступному проекті. На цьому етапі відбувається звіт, оцінка результатів проведеної екскурсії та загального ходу над ним.

Таким чином, розглянуті методи спрямовані на підвищення ефективності освоєння матеріалу, що вивчається студентами, та стимулювання їх до вивчення та освоєння нових знань. Ці методи можна використовувати з різним рівнем володіння мовою.

Головною умовою формування та розвитку професійно-комунікативної компетенції студентів-філологів є створення системи вправ, яка включає мовні, умовно-мовні та мовні вправи, спрямовані на поетапне становлення та розвиток мовної особи майбутніх філологів у процесі засвоєння ними міжмовних омонімів, зокрема германських мов. На заняттях з перекладу слід звернути увагу на такий феномен як міжмовні омоніми, які часто ще називають «фальшиві друзі перекладача», та на методи навчання, які слід застосувати у засвоєнні студентами-філологами цього мовного явища.

Велика кількість запозичень з німецької або англійської мов в українській ускладнює студентам-філологам переклад. Слово, схоже за зву-

чанням та / або написанням, легко переплутати з українським та зробити неправильний переклад. Студенти думають, що слово має німецьке походження і перейшло в українську мову без зміни значення. Наприклад, вивчаючи німецьку мову, можна неправильно перенести на німецьке слово *die Garderobe* значення «шафа для одягу» або, навпаки, вивчаючи українську, надати українському слову «гардероб» значення «убиральня актора», «вішалка для верхнього одягу», що є характерними для німецького слова.

З-поміж інших міжмовних омонімів можна згадати такі: *der Konkurs* – банкрутство, неспроможність; а не конкурс українською; *der Perückenmacher* – майстер, який виготовляє перуки; а не перукар, перукар німецькою – *der Friseur*; *die Anekdote* «історичний випадок», а не «анекдот»; *die Kompanie* «рота», а не «компанія»; *die Schar* «натовп», «стовпотворіння», «військовий відділ СС», а не шар, прошарок.

Цікавим є приклад слова *Süßwasser* – прісна вода. Зважаючи на семантику компонентів студенти можуть перекласти це слово як «солодка вода», хоча в німецькій мові такого поняття не існує. *Süßwasser* перекладається як прісна вода, тобто вода, позбавлена сольових домішок, не солоня. Можливо, протиставлення солоного смаку солодкому лягло в основу даного терміну.

Інтерференція викликає багато проблем для тих, хто вивчає декілька іноземних мов, що характерно для філологів. Через це багато реалій в різних мовах отримують однакові чи подібні найменування, які є запозиченнями з інших мов, й призводять до плутанини. Незважаючи на те, що германські мови, зокрема англійська та німецька, мають багато подібних слів, вони не завжди збігаються за значеннями, і це призводить до хибних асоціацій у тих, хто вивчає декілька мов.

Методика порівняння подібних слів в англійській, німецькій й українській мовах допомагає дослідити специфіку перекладу зазначених слів. Так, англійський іменник / прикметник *academic* (1. вчений, який працює в університеті, викладач ВНЗ, 2. академічний, педагогічний), німецький *der Akademiker* (людина з вищою освітою, викладач ВНЗ, академік, член академії) та український академік мають спільні значення, наприклад, німецьке та українське слова та німецьке й англійське слова, а також різні значення, що не збігаються між собою у всіх трьох мовах.

Порівнюючи англійський іменник *aspirant* (претендент, кандидат), німецький іменник *der Aspirant* (претендент, кандидат на високу посаду, аспірант) та український іменник аспірант, які тотожні за зву-

чанням та написанням, помічаємо, що німецький іменник співпадає у значеннях з англійським та українським словами, а український і англійський іменник не мають жодного спільного значення.

Іменник *repetition* (повторення, завчання, копіювання) в англійській мові, *die Repetition* (повторення, завчання, репетиція) в німецькій та репетиція в українській подібні за звучанням та написанням, втім однакове значення мають лише українське та німецьке слова і німецьке та англійське, натомість англійське та українське не мають спільних значень.

У процесі оволодіння студентами-філологами міжмовними омонімами на заняттях з англійської/німецької мови рекомендується використовувати такі групи методів:

– теоретико-пізнавальні методи (пояснюваль-но-ілюстративний, частково-пошуковий, метод мовного розбору);

– практичні методи (імітаційний, метод аналогії, комунікативний метод).

Висновки. Неможливо уявити сучасний навчальний процес без використання інноваційних інтерактивних методичних технологій. Такі технології міцно обґрунтовуються в сучасній системі освіти. Сьогодні викладач іноземної мови має безліч можливостей, які допомагають проводити свої заняття цікавіше, ефективніше та різноманітніше. Ці можливості сприяють активнішій діяльності студентів, дозволяють підвищити мотивацію до навчання, значно підвищують інтерес до іноземної мови, а також дають відчутні результати щодо формування комунікативних навичок у порівнянні з традиційною методикою.

Перспективу подальших розвідок вбачаємо у поглибленні досліджень методів інтерактивного навчання германських мов.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Beck U. *Qu'est-ce que le cosmopolitisme?* Paris: Aubier, 2006. P. 180.
2. Byrd D. R. *Learning to Teach Culture in the L2 Methods Course.* *Electronic Journal of Foreign Language Teaching.* 2014. №11(1). Pp. 76–89.
3. Jiang X. *Towards the internationalisation of higher education from a critical perspective.* *Journal of Further and Higher Education.* 2008. №32 (4). Pp. 347-358.
4. Chudaske J. *Sprachliche Kompetenz. Sprache, Migration und schulfachliche Leistung.* VS Verlag für Sozialwissenschaften. 2012. 124 S.
5. Korthagen F. A. J. *Pedagogy of Teacher Education.* In J. Loughran, M. L. Hamilton (Eds.), *International Handbook of Teacher Education.* 2016. Pp. 311–346.
6. Pennington M. C., Richards J. C. *Teacher identity in language teaching: Integrating personal, contextual, and professional factors.* *RELC Journal.* 2016. № 47(1). Pp. 5–23.
7. Call K. *Professional Teaching Standards: A Comparative Analysis of Their History, Implementation and Efficacy.* *Australian Journal of Teacher Education.* 2018. № 43(3). Pp. 93–48.
8. Pätzold, G.: *Sprache – das kulturelle Kapital für eine Bildungs- und Berufskarriere. Sprachkompetenz und Berufsbildungskarriere.* 2010. S. 161–172.
9. Craney C., McKay T. *Cross-discipline perceptions of the undergraduate research experience.* *The Journal of Higher Education.* Vol. 82. 2011. Pp. 92–113.
10. Bourns S. K., Melin C. *The foreign language methodology seminar: Benchmarks, perceptions, and initiatives.* *ADFL Bulletin.* 2014. №43(1). 2014. Pp. 91–100.